

Etički kodeks Društva za istraživanja i potporu

Temeljem Statuta Društva za istraživanja i potporu (dalje: Društva) i na prijedlog predsjednice Društva, dana 25. studenoga 2013. osnivačka skupština Društva donijela je odluku o usvajanju

Etičkog kodeksa Društva

Ovim se dokumentom određuju etička načela djelovanja i vrijednosti kojima se vode članovi i izvoditelji aktivnosti Društva.

Opća načela

Članovi i izvoditelji aktivnosti Društva u svome radu se rukovode općim etičkim načelima u skladu s ljudskim pravima i načelima profesionalne etike. Kako je osnovna djelatnost Društva povezana s znanstvenim istraživanjima i savjetovanjem, a posebno onima koji mogu unaprijediti položaj određenih skupina u društvu, kao i cjeloživotnom obrazovanju članova, pojedinaca i skupina, posebno se moraju naglasiti vrijednosti, principi i načela koja se moraju poštivati pri pripremi i provedbi ovih aktivnosti. Ova načela se primjenjuju u odnosu prema radu, predmetu rada, suradnicima i partnerima u tom radu, kao i u odnosu prema korisnicima i ostalim pripadnicima društva. Društvo se zalaže za ove vrijednosti:

- transparentnost
- odgovornost
- poštenje
- solidarnost
- hrabrost
- pravednost
- demokratičnost

U skladu s ovim vrijednostima, posebno se zalaže za:

- Toleranciju, prihvaćanje i poštovanje različitosti i individualnosti te pravo na različitost;
- Promicanje humanističkog i konstruktivnog pogleda na društvo općenito;
- Humanistički razvoj i demokratski napredak društvene zajednice i pozitivne društvene promjene u skladu s održivim razvojem;
- Razvoj civilnog društva kao temeljnog subjekta u demokratskom društvu;
- Podupiranje novih ideja i akcija koje doprinose demokratizaciji društva;
- Razvoj društveno odgovornog ponašanja, humanitarnog djelovanja te drugih djelatnosti koje se obavljaju za opće dobro;
- Promicanje konstruktivnog aktivizma i nezavisnog, ne institucionalnog udruživanja građana;
- Ostvarivanje ciljeva Društva navedenih u Statutu, ostvarivanje strateških ciljeva te ostvarivanje ciljeva navedenih u drugim dokumentima;
- Pacifizam i nenasilno rješavanje sukoba, nesuglasica i nesporazuma;
- Podizanje osobne i društvene svijesti neprestanom edukacijom i informiranjem;
- Razvijanje dobrih i konstruktivnih međuljudskih odnosa;
- Nenasilno odupiranje autokraciji, nepotizmu ili neargumentiranom djelovanju društvenih institucija;
- Zaštitu i promicanje ljudskih prava;
- Emancipaciju;
- Mir.

Osim ovih općih načela, način rada Društva je u skladu s sljedećim posebnim načelima:

1. **Suradnja** sa svim subjektima i udrugama, neprofitnim i profitnim organizacijama, organima vlasti, međunarodnim organizacijama i institucijama čiji ciljevi su istovjetni ili slični ciljevima definiranim u Statutu Društva;

2. **Otvorenost, poštenje i odgovornost u odnosima s partnerima i svima ostalima**, u skladu sa važećim profesionalnim i strukovnim etičkim kodeksima, kao i ostalim propisima kojima se uređuju odnosi s drugima;

3. Osuda davanja i primanja mita, te korupcije, na svim nivoima društvenog sustava, od pojedinaca do makro struktura;

4. Znanstvena istraživanja - svi članovi Društva kao i suradnici na istraživačkim projektima Društva odnose se u svim fazama projekta odgovorno, a posebno prema sudionicima znanstveno - humanističkih i drugih znanstvenih istraživanja, u skladu s etičkim i profesionalnim načelima istraživačkog i znanstvenog rada. Kako je svrha poduzimanja istraživanja prvenstveno unaprjeđenje položaja pojedinih skupina u društvu, u cilju pružanja potpore za javne politike posebno treba naglasiti da Društvo provodi istraživanja prihvaćajući UNICEF - ov Kodeks za društvena i humanistička istraživanja, a načela koja smatra najvažnija jesu:

- Odgovornost za sve postupke i etička pitanja vezana uz projekt (istraživanje) počiva na glavnim istraživačima;

- Istraživanje se treba provoditi na način da ono čuva integritet istraživača, a negativne učinke koje bi istraživanje moglo izazvati, kao i one koje umanjuju potencijale za buduća istraživanja treba izbjegavati;

- Izbor istraživačkih pitanja treba se temeljiti na izboru najboljih znanstvenih procjena i na procjeni potencijalne koristi koje imaju sudionici istraživanja, a studije moraju biti relevantne intelektualne teme;

- Istraživač mora uzeti u obzir utjecaj koji njegov/njezin rad ima na pojedince i grupe, uključujući posljedice koje može izazvati među onima s kojima radi, među kolegama i u široj zajednici;

- Istraživač mora biti svjestan potencijalnih štetnih posljedica, a odabranu metodu će koristiti jedino ukoliko nema alternative, a nakon konzultacije s kolegama i drugim ekipama te potpunog opravdanja odabrane metode;

- Istraživanja trebaju biti izvedena kompetentno, kao objektivni znanstveni projekt bez predrasuda; svi suradnici na projektima moraju biti kvalificirani kako bi koristili procedure u svim fazama istraživanja;

- Istraživanja se moraju provesti uzevši u obzir lokalne običaje, standarde, zakone i druge regulacije. Svi istraživači moraju biti upoznati s kulturom, državom i etničkim grupama koje su različite od njegove/njene, te svjesni svih problema i dobrobiti pojedinaca i zajednica koje treba proučavati;

- Istraživanja trebaju izbjeći nepotrebno zadiranje u privatne živote pojedinaca i zajednice. Dobrobit sudionika i onih koji daju informacije imaju najveći prioritet, štiteći tako, u svakom trenutku njihov dignitet, privatnost i interese;

- Slobodno dani informirani pristanak treba se dobiti od svih ljudskih subjekata. Potencijalni sudionici trebaju biti informirani o kontekstu, svrsi, prirodi, metodama, procedurama i sponzorima istraživanja na jeziku koji razumiju, prije, za vrijeme i poslije istraživanja;

- Tijekom i poslije istraživanja se ne smije koristiti sila, sudionici se moraju informirati o pravu da odbiju ili da odustanu od sudjelovanja u svakom trenutku;

- Sudionike se mora štiti protiv svake štete i svih potencijalnih štetnih učinaka, kao i potencijalnih posljedica sudjelovanja u istraživanju;

- Potpuna povjerljivost i anonimnost sudionika se mora poštivati. Sudionici se moraju upoznati s svim potencijalnim limitima povjerljivosti informacija koje daju. Treba koristiti procedure koje štite povjerljivost informacija i anonimnost sudionika u svim istraživačkim materijalima;

- Sudionicima treba ponuditi pristup svim istraživačkim rezultatima, izneseno na način i na jeziku koji razumiju;

- O svim istraživanjima treba izvjestiti šire društvo, objektivno i s integritetom;

- Istraživači trebaju osigurati odgovarajuće informacije o istraživanju u svim publikacijama i s kolegama kako bi se omogućilo ispravnu procjenu metoda i nalaza. Granice pouzdanosti i valjanosti moraju biti jasno istaknute.

5. Osuda svakog ne profesionalnog i ne etičkog odnošenja prema sudionicima koji provode drugi u tijeku provedbe projekata, aktivnosti i programa u kojima su sudionici građani, a posebno djeca i mladi, a prema nacionalnim i međunarodnim propisima.

6. Težnja za donošenjem stavova koji su zasnovani na jasnim, objektivnim i profesionalno utvrđenim analizama i znanstvenim činjenicama;

7. Prihvatanje financiranja aktivnosti Društva pod uvjetom da to ne ograničava pravo Društva govoriti o svim pitanjima slobodno i otvoreno, osim podataka koji se odnose na poslovnu tajnu;

8. Podnošenje preciznih, pravodobnih i transparentnih izvješća o radu Društva kao i financijskih izvješća;

9. Zapošljavanje kadrova ili angažiranje vanjskih suradnika isključivo po kriteriju znanja, obrazovanja i stručnosti;

10. Izbjegavanje sukoba interesa - u svakodnevnom radu može doći do sukoba između osobnih interesa članova i interesa Društva. Ukoliko dođe do takvog sukoba interesa Društvo će ga riješiti na transparentan način sukladno uobičajenim propisima.

11. Izbjegavanje nepovlaštenog tretmana obitelji i prijatelja

- Društvo se zalaže za pošteno, objektivno i nepristrano zapošljavanje i nabavljanje sredstava za rad. Pri tom:

- Članovi obitelji, prijatelji i organizacije s kojima su članovi ili njihove obitelji i prijatelji povezani neće imati povlaštenu tretman, jedino stručnost i zalaganje mogu biti kriteriji za suradnju;
- Imenovanja će se vršiti po kriteriju sposobnosti, iskustva i znanja kandidata i to tek nakon što su svi kandidati razmatrani.

12. Odnos prema putnim i troškovima reprezentacije, privatnim aktivnostima i putovanja te imovini Društva

- Kako prihvaćanje poklona može stvoriti obvezu, članovi neće prihvaćati ni davati poklone, usluge i počasti bilo koje vrste koji bi mogli utjecati na obavljanje dužnosti u Društvu ili na promjenu stavova o Društvu. Svi primljeni pokloni koji su u vezi s vršenjem dužnosti u Društvu moraju se prijaviti Glavnom odboru Društva, a to tijelo je dužno napraviti zapisnik o tome, te ga mora dostaviti svim članovima Društva;

- Službena putovanja koja financira Društvo moraju biti povezana s radom i projektima Društva. Službenim putovanjima se koriste članovi samo kada je to prijeko potrebno ili projektom određeno. Troškovi putovanja nadoknađivat će se samo ukoliko se radi o troškovima putovanja nužnim za ostvarivanje ciljeva projekta. Troškovi putovanja zrakoplovom bit će nadoknađeni samo do visine ekonomske klase, osim u slučaju da Glavni odbor iz opravdanih razloga odluči drugačije.

- Sredstva Društva koristit će se sukladno njihovim namjenama određenim projektima i za ostvarivanje ciljeva Društva;

- Kada se putovanje u privatne svrhe poklapa sa službenim putovanjem, o tome mora biti obaviješten Glavni odbor prije samog putovanja, a osoba koja putuje mora snositi razmjerni dio troškova putovanja;

- Članovi Društva se neće angažirati u aktivnostima i transakcijama, niti će prihvatiti neku funkciju, plaćenu ili ne, koja je nespojiva s funkcijom koju član obavlja u Društvu ili smanjuje mogućnost pravilnog ili poštenog vršenja dužnosti i koja može nanijeti štetu;

- Svoje privatne aktivnosti članovi Društva obavljaju tako da one ne štete kredibilitetu Društva;

- Članovi se neće koristiti kontaktima koje Društvo ima radi ostvarivanja privilegija ili privatnih koristi za sebe ili za bliske im osobe;

13. Odnos prema naknadama za pojavljivanje u javnosti

- Ukoliko član Društva primi naknadu za javno izlaganje, pisanje za publikacije, pojavljivanje u medijima, a to je pojavljivanje, izlaganje ili pisanje posljedica njegovog članstva u Društvu, dio naknade treba uplatiti na račun Društva. Glavni odbor odlučuje o raspodjeli dobivenih sredstava iz naknade, u skladu s propisima koji uređuju rad neprofitnih organizacija. Ukoliko ovakva procedura nije moguća zbog razloga koji zadiru u poslovanje onog koji daje naknadu, o tome se obavještava Glavni odbor Društva koji daje dozvolu o zadržavanju naknade za obavljene aktivnosti iz točke 1. Iz ove procedure isključene su naknade koje su članovi Društva primili za sudjelovanje u projektima Društva.

14. Povezanost i transparentnost te financijska transparentnost

- Informacije do kojih se dolazi radeći za Društvo neće se koristiti u privatne svrhe, kada je priroda informacija takva da zahtijeva postupanje s posebnom povjerljivošću ili kad je izričito određeno kako takva informacija predstavlja poslovnu tajnu udruženja. Ova obveza važi i nakon prestanka rada u Društvu ili nakon prestanka angažmana u Društvu.

- Članovi će biti otvoreni prema javnosti u vezi s odlukama koje se donose u okviru Društva ili poslova koje za Društva poduzima, uzimajući u obzir potrebu za očuvanjem povjerljivosti informacija iz prethodne točke.

- Društvo će osigurati dostupnost revizijskih izvješća o poslovanju;

- Društvo će objavljivati financijska izvješća;

- Najmanje jednom godišnje će se objavljivati izvješća o izvorima financiranja, a donatore će se izvještavati o utrošenim projektnim sredstvima iz njihovih donacija, pravodobno i precizno.

15. Financijska neovisnost

Društvo neće prihvatiti financiranje ili donacije koje bi mogle ugroziti neovisnost Društva.

Zbog toga će Društvo:

1) Prihvatiti financiranje samo od donatora s kojima se dijeli zajedničke ciljeve;

2) Tražiti donatore u javnom i privatnom sektoru, kao i među fondacijama;

3) Odbiti donacije koje bi smanjile neovisnost djelovanja ili ugled Društva, i/ili koje bi zahtijevale provođenje aktivnosti u suprotnosti s misijom kao i ne provođenje aktivnosti koje su u skladu s misijom.

Navedena opća načela članovi i izvoditelji aktivnosti Društva ostvaruju kroz sljedeća **prava i dužnosti**:

● Članovi i/ili izvoditelji aktivnosti Društva:

- neovisno o vlastitim životnim opredjeljenjima, omogućava i potiče slobodno strujanje ideja, misli i pogleda. Čini to u uvjerenju da je rad u sektoru civilnog društva ne samo čovjekovo dobro, nego i snažni činilac unapređenja humanizma, pravednosti, mira, napretka i općeg blagostanja;
- organizira i sudjeluje u akcijama i poslovima Društva timski, surađujući, suradnički preispitujući, učeći i zajednički s ostalima uključenima i kompetentnima donoseći plan o sljedećim koracima, oslanjajući se na vlastitu snagu u kontekstu tima;
- u svom obavljanju poslovnih i/ili volonterskih dužnosti mora biti iznad želje za vlastitim probitkom, karijerizmom i napretkom na štetu drugog člana Društva ili vanjskog suradnika;
- mora biti spreman pomoći drugom članu Društva, ukoliko je ovaj opravdano spriječen u obavljanju svojih dužnosti;
- ne smije zbog osobnih interesa, a na štetu korisnika, kolega ili Društva ostvariti financijsku i materijalnu dobit. Njegovo zalaganje i aktivizam treba služiti interesu Društva i civilnog društva, a ne osobnom.

Pravo je i dužnost izvoditelja aktivnosti:

- da permanentno podiže razinu svojeg stručnog i općeg znanja, kako bi mogao/la što profesionalnije obavljati svoje poslove u Društvu kako bi mogao/la povećavati razinu osobne kompetencije i znanja;
- u suradnji s kolegama iz Društva, članovima ostalih organizacija, te relevantnim stručnim suradnicima, provoditelj aktivnosti i/ili član Društva treba pružati transparentne, točne i provjerene informacije;
- u kreiranju programa/projekata provoditelj/ica aktivnosti i/ili član Društva ne smije ni na koji način diskriminirati ili ignorirati tuđe prijedloge, ili pak voditi programe isključivo prema vlastitim privatnim interesima i planovima. Svaki program/projekt u službi je interesa Društva i civilnog društva;
- čuvati ugled, dostojanstvo i integritet svog angažmana u Društvu jer on doprinosi boljitku zajednice. Radeći u civilnom sektoru dužni su međusobno surađivati i kolegijalno se odnositi;
- surađivati s ostalim organizacijama civilnog društva, stručnom javnosti, javnim i poslovnim sektorom te pojedincima u svrhu postizanja konstruktivnog dijaloga i neprestanog razvoja civilnog društva.

Završne odredbe

Svaki provoditelj aktivnosti i član Društva koji/a se ponaša u duhu ovoga Kodeksa može očekivati punu podršku u Društvu u ostvarenju svojih zamisli, ideja i ambicija u poboljšanju društva u kojem živi. Za zaštitu Kodeksa i njegovu primjenu nadležan je Sud časti čiji su zadaci propisani Statutom Društva.

Izrazi koji se koriste u ovom Kodeksu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na ženski i muški rod.

Predsjednik Društva:

v.r. Marta Berčić